

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS *manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis* 19 *Martis* 1722.

M. PETRO LE TONNELIER, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An præcavendis morbis convulsivis frugalitas?

I.

QUAM infeliciter nascitur homo! nunquid quantò dignitate superior cæteris animantibus, tantò iisdem morborum omnium colluvione inferior? Diversos vitæ ejus gradus percurras, quid miserius? De maternis ostiis inermis egreditur. Ululatu fœmineo & vagitibus ortum suum signat. Crescit ille, crescunt sortis humanæ incommoda. Jam adultus, quantas proh dolor! ærumnas experitur! undequaque imminent improvisa pericula; feroces vix componit motus. Conversis studiis, ætate virili non felicior. Quàm varios patitur manes, quàm furentibus jactatur procellis! Dum quærit opes, amicitias; dum inservit honori, novo æstu turbatur animus, alio sub sole terras lustrat, vasta remis fodit æquora, togæ & belli labores suscipit anhelus. Tandem rapidè in deterius mutatur, senescit obrutus miseriis. Interim morborum omnium fœcunda evolvuntur germina, quæ per totos artus diffusa flaccidam agitant molem, donec nox incubat atra. Singulis sua ultima dies, quam præterire nemini datum, placidè ad illam pervenire solis temperatissimè viventibus. Constituit Deus nostræ durationis apicem, & nostræ vitæ terminos. Ut illos gula dimidiare potest, debita victûs ratio servare non impar, quidquid contra jactitent Medicinæ hostes infensissimi. Prævidit quidem Omnipotens intemperantiæ vitia, non præfinivit. Suo igitur arbitrio relictus homo, præcocem interitum si declinare voluerit, caveat ne det seipsum præcipitem, crapulâ & vino; ab escis multis consultus abstineat. Hac arte corpus tot machinis stupendis instructum, tot mirandum functionibus, diu servabit incolume. Tenui victu, solidorum consona compages; fluidorum decens copia & reciprocatio; spirituum animalium concinnæ ordinationes. Illorum ope substantia corporis expers cum materiali copulatur, utriusque felix necessitudo mirè sustentatur. Tàm laudabilis corpus inter & animam harmoniæ, quam Divus Senex & Galenus symetriam vocant, omnium actionum decus & robur præ se ferentis causa unica, effectiva & conservativa salubris victûs ratio. Illâ positâ; spiritus semper sociabiles & amici, nullam

ſeditionem molientes, nec à debitâ craſi recedentes, conſtanti affluxu & benigno nervoſum genus irradiant; motum tardiorem, celeriorem, fortiorem, debiliorem partibus inferunt, prout earum mechanica poſtulat, aut voluntatis imperium exigit.

I I.

PRISCA gens mortalium animi dotibus eximia, corporis ſtatu ſpectabilis, in bene vivendi normâ, à diætâ ſcilicet, lætos imperturbatâ ſerie exhauriebat dies. Lentè mortalium vita aliquid detrimenti patiebatur. Ejus ſtamina ad Neſtoreos annos fœliciter producebantur, utriuſque ſexûs ſplendebant lepores. In debitâ victûs ratione mortales commendabat animi venuſtas illæſa. Quis frontis honos! quæ gratia! Quàm blanda & incolumis gænarum conditio! Quantum robur circa pectus aheneum! Quæ membrorum congrua proportio! Qualis illorum herculeus vigor! Non tempus edax frontem rugis ſulcabat, nec ex utrâque parte recedentes genæ, pelles videbantur; non quâ parte ſolent rubeſcere, purpuriſſo indigebant mulieres, vegeti ſanguinis loco: Non buxeus illarum calor, non viridis: Non calvos & porrigine fœdos adſcititia cæſaries fraudulenter adornabat. Imò ſine lege capilli, & ſine pulvere odorato, elegantiùs unumquemque decorabant. Quæ omnia corporis & animi ornamenta ut uni accepta referas frugalitati, diſce antiquæ abſtinentiæ documenta, quâ uſi fuere veteres. Vinum bibiſſe mulieribus perinde erat, ac ſi in adulterio deprehenſæ; cum illis ſæpè baſiis ludebant viri, ut ore explorarent, an illarum ſpiritus acer. Si hydropotæ mulieres, viri abſtemii. In militiâ vinum interdictum apud multos populos, ex inſtituto Platonis, niſi ſacrorum causâ. Epicurus ipſe voluptatis aſſertor acerrimus, frugali victu & modeſto contentus, aquâ & pane hordeaceo, jure nigro, victum quæſivit; non quod voluptates averſaretur, ſed quod in tenui victu plus voluptatis illecebroſæ ſe experiri aiebat. Eadem vigebat Athenis victûs ratio: Salſamenta juvenibus apponere criminoſum. Tantæ frugalitatis Philoſophi omnes, ut menſam, quamvis parcam, omninò vacuam tolli non ſinerent. Si ſecunda fortè menſa daretur, mel tantùm, poma, caricæ. Platonis cœna lautiſſima, olera, legumina. Quid de Curio Dentato tot dignitatibus inſigni, tot victoriis claro, qui ſæpè ſolis rapis obſonium parare inventus eſt? Quid de Lycurgo edicta, leges de coërcendis epularum ſumptibus ſanciente? Multos alios non oſtento, quia plures. Illorum veſtigiis cautus inſiſte; non properata erit ſenectus, non effæto corpore præmaturè laxa cutis & tremula; imò licèt ævi plenus inexhauſti eris vigoris, & ultrà hodiernam valentiam conſpicuus.

I I I.

UNUMQUEMQUE ſua vexet cura, omne vitium martyres ſuos habet. Ingluviei obnoxios torquet ſpaſmus, cruciant morbi convulſivi. Dapibus indulgentes, etiamſi firmo & robuſto corporis habitu; etiamſi mole grandiores, ſub pondere vitioſæ diætæ gemunt & ſyderantur. Illorum ſpiritus effræni & indomiti diras tempeſtates commovent. Non ampliùs homo, ut Galenus oſtentat, in toto animalium genere medium temperie tenet. In illo, ut ita dicam, abolita creatoris ſapientia. Cor ejus reſilit & tumultuatur; fluidum ſpirituoſum exlex debacchatur & furit. Hinc ſubſultus membrorum, ſtrangulatus, phlogoſes, aſthmata convulſiva, vertigines, ſomnolentiæ, vigiliæ. Prava diæta, ſi diu perſeveret, oleum camino adjicit. Tunc mentis angor, viſiones terrificæ, abſque febre deliria recurrentia; in dies magis ac magis ſtupenda explicantur ſymptomata ſibi

invicem contraria, & tàm specie variantia, quàm nec Protæus lusit unquam: Sæpè enim in quibusdam partibus spirituum animalium intercluduntut semiitæ; tunc sub cinere doloso iidem spiritus ignem suscitant, & fracto obice, furibundi catervatim irruunt per multas regiones. Unde dolores atrocissimi, horrendæ convulsiones, Epilepsiæ, Apoplexiæ, incendia multa, dum aliæ partes languidæ rigent, frigescunt, spiritibus aliò raptis. Modò totum nervosum genus ita enormiter comploditur, ut nullis partibus parcat. Tandem intestinus ille hostis, incola cerebri, cruciamentis ita frangit animi robut, ut Dæmonas multi credant se in corpore gestare. Tot mala, tot funesta incommoda vitant sobrii, declinant temperantes paucis contenti; iis enim aluntur quæ naturæ sunt familiaria, & re, non nomine sunt alimenta: nocet multiplex cibus & in perniciem ducit. Intemperantia sanguinem inquinamentis inficit, Cerebrum enervat, in eoque fodinam acrem, salinam, nimis clasticam scelesto commercio producit. Tota ejus substantia depravatur, illius laxanrut pori. Sic particulæ heterogeneæ vellicantes, agrestes, iniquo affluxu non represso, illos pervadunt. Hinc spiritus fermento internecino saturati crudeliter exiliunt, & quidquid delirant, miserum plectitur nervosum genus.

I V.

QUIDQUID in horas vitæ detrahitur, per alimenta ut cumque restituitur. Illorum ope portionis amissæ perpetua reparatio partibus elapsis consentanea. Parcæ dapes scilicet, fitmant bene habitos, renovant defectos, fastidiosos ad appetentiam revocant, omnesque ad laborem durabiles efficiunt: unde cibi mediocritatem postulat Divus Senex, quæ neque infra, inquit, neque supta modum excedat. Conveniens enim cum convenienti cohæret; tunc confluxio una, conspiratio una, consentientia omnia. Helluo indocilis regulam pati, ollæ ferventis amans, neque paucis, neque melioribus utitut, jucundè sapit deteriora, eleganter esurit, sitit pretiosiùs, esculentorum varietati licentiùs obsequens sæpè. Quidquid à recepto usu alienius inhiat, & ut titilletur acriùs, variis haustubus ardentem sitim incassùm lævare quærit. Quî nostris malis cumulus non accederet! Tanta est conviviorum luxuries, quantum & ipsi epulones non probant. Nostris ne temporibus valentior mollissimorum hominum ventriculus? An in illo vividior alimentorum subactio? O nefariè eruditæ & patentes gulæ à coquo laudem turpiter quærentes! O terribiles ventres, qui tot agros bestiis, tot silvas avibus spoliunt vix è matre eductis, quorum non justam ætatem expectant festinantes gulæ! Hæ nocibiles primitiæ, si ad gustum edentium, si ad solatium palati; certè ad nervosi generis suplicium; sed in illis, pretium & novitas placent. Quàm opulenter delirant gulosi! Illorum triclinia quasi templa adornantur. Apud illos abaci gemunt sub pondere argenteæ supellectilis, vasa aurata, doctâ arte elaborata, & variæ capacitatis corruscant; patinæ, lances, orbes, operosæ cælaturæ materiam superantis, undique fulgent. Hùc igitur accedite lurcones, gustationis & promulsidum odor vocat. Vos accersit epuli Dominus; trinis ferculis cænam parari jussit, & pyramides erexit convivarum stomachis. Cænate, jus est cænæ. Ad lautiores cibos mox secunda dabitur mensa. Ecce mactatas pecudes, perdicum, leporum, escarum omnium sttues servorum affert frequentia, ciborum præfecto præeunte; dapes scissor agreditur, lacerat, & ad numerum cœnantibus dividit. Hinc & illinc fœcundi calices lucent, & plùs vini in mensam affunditur, quàm quis in cellâ habet. Jam convivæ ebriis proximi cantilenis gaudent & exultant. Ecquid dentes otiosi! num dapes responsant palato! Quid igitur in tertio ferculo novis gulæ irritamentis onerato?

Quid in summâ mensâ bellariis conquisitis, & vario colore formata, ubi unicuique iterùm exsiccanda lagena assignatur, & liquoribus omnigenis ardentibus, patulis faucibus litandum est? In tàm diversis, tàm vitiosis succis malè elaboratis stomachum gravantibus, non minima certè disjunguntur à minimis, non spirituosa à fæculentis, non blanda à nocentibus. Indiscriminatim illi insolentes ventriculi fœtus horrendi, poros cerebri pervadunt, ebullit sanguis, æstuant spiritus, multùmque faciles nervi in omnem partem stolidè rapiuntur.

V.

DE victûs ratione primus scripsisse gloriatur Hippocrates: A me, inquit, inventa victûs ratio à nullo adhuc antea tentata, & mihi inventori pulchra videtur; pulchra equidem præcognitio illa, quæ antequam ægrotent mortales, in eodem servat statu; utque prior & antecedit alias Medicinæ partes, etiam dignitate major. Unde Galenus: quicunque ægrotabilia novit, hunc præcipuè salubria non latere debent, quæ nihil aliud sunt, quàm perfectio prima, quæ bonum & præsentem statum custodit. Tanto beneficio carent homines ventri dediti; illis auxiliares manus sæpè præbendæ. Nec te fallat carnulenta illa, quam circumferunt, rotonditas. Mireris tantùm, ne invideas. Stare videntur, re ipsâ non stant. Tantùmque differunt ab antiquâ gente, quantùm à vernis frondibus autumnales, quas levis aura discutit. In escis multis erit infirmitas magna, ex sacr. codic. Ab illis vel nimis rigidæ fibræ crispantur, vel laxæ nullius sunt vigoris. Imitetur ergo saltem, quas natura docet, pecudes, homo. Illæ docent agendo: nam sive terrestres, sive sqammigeræ, non omnem succum alibilem studiosiùs appetunt, sicuti helluones. Horum itaque funerati nervi nullam corroborant partem. Ruri degentes, qui naturam sequuntur ducem, simplici victu contenti, proxima non spernunt. Ideò spirituum animalium compage affabrè constituta donantur. Hujus discriminis causam postulas? Urbanorum coquos numera, habebis. Cœnarum ergo salubrem artem si velis assequi, prandio modico, deambulatione, fame obsonium para, ut Anyti reus. Ex longinquo orbe & magno censu comparata alimenta rejice; ubi nascimur natura simplex parat cibos. Non sumptuosa sit mensa, nec diu te teneat: lecti sint viri, lectus sit locus, & licèt cibi pauci, non totos absorbe; vacuis venis nihil nisi leve committe: quæ alvum humidant elige; illa iratum ventrem placant, alia pervellunt. Ne offeras, inquit Divus Senex, quæ ventrem attollunt, & flatum creant. Convulsionibus tentantur iis vescentes. Sanctum Chrysost. audias: Ventri servientes animi robur & constantiam dissolvunt. Sic & Galenus, crassus venter subtilem spiritum non parit. Ne damnosè & meraciùs bibas, dilutissimæ sint potiones, tantùm dentur poscentibus. Cave ne sordida mappa corruget nares, calices & lanx ostendant te tibi; sermones tandem sint prisci Catonis. Si tali victu utaris, mens erit sana in corpore sano, & longa servabitur adolescentia. Qui Philosophiam illam Pythagoricam respuunt Medici, faucibus divitum grati, verè histriones, non morbos debellant, imò dulcibus alunt venenis, & morbis convulsivis assuefaciunt corpora, iis non liberant.

Ergo præcavendis morbis convulsivis frugalitas.

Proponebat Parisiis GEORGIUS-ANTONIUS TARON DE LOMMEAU, Bajocensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1722.
à sextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.